

**Міністерство освіти і науки України
Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського**

ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД І СУЧАСНІСТЬ

**Матеріали
XXX наукової конференції
здобувачів вищої освіти**

Випуск 46

Одеса – 2024

УДК: 001:005.745

I – 90

Збірник містить тези доповідей окремих учасників
XXX наукової конференції здобувачів вищої освіти
«Історичний досвід і сучасність».

Редакційна колегія збірника:

Богданова І. М., доктор педагогічних наук, професор
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Букач В. М., кандидат історичних наук, приват-професор
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Наумкіна С. М., доктор політичних наук, професор
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Сокаль М. А., кандидат філологічних наук, доцент
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Сухотеріна Л. І., доктор історичних наук, професор
(НУ «Одеська політехніка»).

Відповідальний редактор – Букач В. М.

Рецензенти:

Колбіна Л. А., кандидат педагогічних наук, доцент
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Мельник Ю. П., кандидат політичних наук, доцент
(Одеський державний аграрний університет).

(С) Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського (м. Одеса), 2024.

(С) Букач В. М., упорядник, 2024.

2. Кузнєцова Т. Олександр Довженко-художник: до 125-річчя від дня народження (1894 – 1956). *Чернігівський літературно-меморіальний музей-заповідник Михайла Коцюбинського* // http://kotsubinsky.org/news/oleksandr_dovzhenko_khudozhnik_do_125_richchja_vid_dnja_narodzhennja_1894_1956/2019-09-09-1472
3. О. П. Довженко – карикатурист «Вістей ВУЦВК». *Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського* // <http://www.nbuv.gov.ua/node/787>
4. Терлецький В. В. Олександр Довженко як художник. *Сіверщина в історії України*. 2012. Вип. 5. С. 313 - 315.
5. Шевелева М. Олександр Довженко: Мистецтво в якому немає краси – погане мистецтво. *Український інтерес* // <https://uain.press/blogs/1078627-1078627/amp>

ЖИТТЯ В ПОЕЗІЇ ТА ПОЕЗІЯ В ЖИТТІ АНДРІЯ ЛЮБКИ

Загороднюк Д.

Андрій Степанович Любка – український письменник, перекладач, поет, романіст та есеїст. Його часто інтерпретують як одну з головних надій української сучасної літератури, епатажного, суперечливого й талановитого митця. Крім того, Андрій Любка є великим мандрівником з самого дитинства, так як народився в Ризі, виріс у Мукачеві, здобував освіту в Ужгороді, жив в Києві, Кракові, відвідував Німеччину, Чехію, Литву, Чорногорію, Швецію та багато інших місць. Для нього всі ці міста частинки його самого, що сформували унікальне творче бачення. «Місце сили» для нього не якесь конкретне місце, а спогади там, де був він сам – «я з багатьох міст».

До його творчого доробку належать збірки поезії «Вісім місяців шизофренії», «Тероризм»[3, с. 13], «Сорок баксів плюс чайові». Також Андрій Любка опублікував книгу прози «Кілер. Збірка історії», роман «Карбід», збірку оповідань «Кімната для печалі», збірку історій «Саудаде», роман «Твій погляд Чіо-Чіо-сан», збірку короткої прози «Щось зі мною не

так» та багато іншого. [4, с. 32] Саме поезія й стане ключовим елементом нашого розгляду.

Почнемо зі збірки «Вісім місяців шизофренії», яка стала однією з культових праць автора. В ній, як і в інших своїх працях, Любка не вдається до чогось вищого, потойбічного чи нереалістичного, а навпаки – фіксує свою увагу на буденних справах, своїх враженнях від якоїсь події чи елементи денних справ. Все це може переходити в неримовані рядки та навпаки, показуючи тим самим непередбачуваність життя. Досить сильно на це вказують рядки вірша «Час від часу»:

«Прокидатися зранку і виходити в прохолоду балкону,

Курити «Мальборо» й думати.

Думати про цей в'язкий туман, про перші ранкові

Маршрутки, про чергову тріщину в наших стосунках» [1, с. 20].

Одразу простежується звичність життя міської людини, що тільки прокинулась та починає поринати в сьогоднішній день, часом буденність, що проявляється в звичних йому «маршрутках», «балконі», можливо ранковій чашці кави.

Певна різноманітність збірки стала «бібліотекою досвіду», справ та подій через які проходив її автор. Серед ранкових пробуджень, походів з друзями, алкоголю та розмов про колишніх можна побачити щирість автора, його висловлювань, та неабияку простоту та людяність поезії, проте не примітивність. Головні теми його віршів, здається, є і головними темами його життя, або ж навпаки.

Тема кохання та любові в поезіях Любки неабияк зв'язана з пробудженням, сновидінням чи тривалою, проте безуспішною подією життя. В рядках вірша «Вірус» прослідковується незмога, чи небажання забути кохання з яким пов'язаний щоденний вихор вражень:

«Ти, наче вірус, нахабно залізла в мій бортовий

комп'ютер, і я завис. Завис у повітрі, наче

гірлянда, або сніжинка, наче струмінь цигаркового

диму, наче мертвий янгол, наче Святий дух» [1, с. 22].

Чи то сон, чи то життєва подія, проте це неодноразово згадується у збірці. Можливо «Вісім місяців шизофренії» це восьмимісячний роман з життя, або ж довгий сон, що насичений друзями, випивкою та жінками, чимось вигаданим, проте таким реальним.

Багато в чому Андрій Любка дещо схожий на Сергія Жадана, як «літературного батька», проте це не знищує унікальність та автентичність його поезії, хоча інколи й може виникати ілюзія вторинності чи стилістичного повторення. Також ужгородський письменник створює як певні словесно-суржикові, регіональні образи, жаргонізми, так і загальні, всеохоплюючі. Вірш «Шансон» є прикладом цього:

«Разом з пачкою цигарок та авторучкою

В кишені, разом з бажанням якнайшвидше лягти

У холодне ліжко, разом з чомусь недопитою пляшкою,

Разом з твоєю галімою депресією...» [1, с. 26]

На перший погляд прослідковуються слова відчаю, кінцевої зупинки людського часу, чи то зневагою до всього що оточує, про це не так. Скоріше це фрагмент тяжкості людського життя, інколи його буденності та «галімості» як зазначає автор. Проте в кінці віршу ми бачимо, що всього лиш етап, змученість людська, що завершує цей день в надії на щасливий наступний:

«Розумієш, що життя дивиться на тебе у дзеркальце

Заднього виду поглядом цього випадкового таксиста:

Втомлено і з недовірою» [1, с. 27].

Ще однією збіркою митця є «Сорок баксів плюс чайові», яка розповідає про те, що «в житті за все потрібно платити, часто навіть з чайовими. За любов і прозріння, за ганьбу і славу». Дане зібрання досить сильно насичене часом неримованими, проте чаруючими словами про жіночу красу та про жінку, як найкраще що є в цьому світі:

Я їздив містами, ходив музеями, блукав горами,
дивився, як сходить і заходить сонце, бачив чудеса природи
але найпрекрасніше, що бачив у житті - дві наші зубні щітки,
які стояли разом у ванній кімнаті готелю чужого міста,
в якому ми вперше разом прокинулися [2, с. 6].

Саме тут ми бачимо теплоту відносин, стосунків, що зародились між персонажем Андрія Любки, або ж ним самим, та жінкою, з якою познайомився в чужому місті та перетворились в щось більше .

Фактично, такого роду слова зі збірки можна назвати «інтимною лірикою», тобто, творю що містить певні сили, певне сподівання та пристрасть автора до когось, а в даному випадку – до узагальненого образу жінки, як уособлення чарівності, витонченості, жаги до життя. Перш за все, розкривається широкий діапазон душевних переживань, «історія людського серця». Проте, це не можна назвати висловленням власних почуттів, а скоріше переживання взаємних моментів, еротичне забарвлення життя, буденні справи набувають деякого інтимного характеру, зберігаючи при цьому загадковість. Проте поетом-еротоманом Андрія Любку назвати складно, так як поезія має зовсім інший підтекст, та й сам він з цим не погоджується, кажучи що «Так, є кілька разів уживане слово секс, є жінка, але еротики немає. Принаймні я еротика розумію інакше». [5]

Отже, ужгородський письменник Андрій Любка насамперед є талановитим та доволі майстерним сучасним митцем. Його поетична творчість є мінливою, оскільки один вірш не схожий на інший, водночас взаємопов'язаний. Саме неординарність образів, висвітлення їх в незвичних, хоча часто буденних, умовах та ситуаціях автор і різниться від інших сучасників. Рядки змінюються як подія за подією, вони нестійкі та доволі напружені, схожі з життям. Хоч останнім часом автор все далі відходить від віршів в бік прозових жанрів, проте життєвість його рядків зберігається й надалі. Своєю щирістю він може втілювати в життя знайомі всім речі, показуючи їх з зовсім іншої сторони, або пов'язуючи їх з чимось більшим,

філософським. І хоч часто в його віршах лунають друзі, алкоголь й жінки, однак все ж це частина життя, якою він зміг здивувати багатьох. Проживаючи сьогоднішній день, він складає все нові рядки, чи то поезії, чи то прози, чи то романи, або ж просто – пише своє життя.

1. Любка Андрій. Вісім місяців шизофренії. Ужгород: Ліра, 2007. 60 с.
2. Любка Андрій. Сорок баксів плюс чайові. Кам'янець-Подільський: Meridian Czernowitz, 2012. 130 с.
3. Любка Андрій. Тероризм: Навчальний посібник, вибрані поезії. Львів: Піраміда, 2008. 104 с.
4. Любка Андрій. Щось зі мною не так. Кам'янець-Подільський: Meridian Czernowitz, 2022. 256 с.
5. Літераті Т. Андрій Любка: «Еротика як тема поезії мене не цікавить... ». *Ужгород*. 2008. 10 травня. // <http://zakarpattya.net.ua/News/21819-Andrii-Liubka-Erotyka-iak-temapoezii-mene-ne-tsikavyt>

ВИТОКИ ПОЕЗІЇ ЛІЛІЇ ОЛЕЙНІК

Самойлова П.

Лілія Іллівна Олейнік (нар. 14 жовтня 1967 р.) – самобутня поетеса з м. Рені Одеської області, авторка та виконавиця пісень, культурна і громадська активістка, голова Ренійського відділення Спілки слов'янських письменників України від 2020 року. Також є головою літературного клубу «Джерела», створеного в 1998 році у м. Рені, який об'єднує гурт колоритних авторів Ізмаїльського району.

З дитинства Лілія Олейнік відчувала потяг до мистецтва. Почавши з класу сольфеджіо у школі, вона продовжила у дорослому віці складати легкі мелодії, котрі з часом привели її до захоплення ритмікою слів. У 1995 році жінка вперше опублікувала свої вірші у локальній газеті. Це визначило подальший розвиток її захоплення і його переростання у душевне покликання. Сьогодні у творчому арсеналі авторки більше тисячі віршів і пісень. Тематика їх різноманітна: від побутової, для дітей, пейзажної до